

Lunds universitet
Statsvetenskapliga Institutionen
VT25
Handledare: Lars Vetle Handeland

STVA23

Grönlands roll i en geopolitisk värld.

En undersökning om grönlänningarnas geopolitiska position 2025.

David Lian

Abstrakt

I januari 2025 uttryckte Donald Trump ett intresse för att köpa Grönland, och göra det till en del av de Förenta staterna (Vock, 2025). Detta utlöste en diplomatisk konflikt mellan den amerikanska administrationen och den danska staten, som vid skrivandet av detta arbete fortfarande pågår. Mycket av de resonemangen som förs kring denna konflikt belyser de Förenta staterna och Danmarks intressen och agerande. Men vad grönlänningarnas roll i denna geopolitiska maktkamp är svår att urskönja. När denna geopolitiska konflikt berör ön och dennes befolkning är det överraskande hur lite av denna befolknings version av händelseförloppet framkommer i den officiella rapporteringen om situationen. Denna konflikt kan jämföras med en modern kolonial konflikt, då den grönländska nationens självständighets status kan vara svår att urskilja i det amerikanska och danska narrativ som förs kring konflikten.

Konflikten intensifierades inför den amerikanska vice presidenten J.D Vances besök till Grönland i mars 2025. Inför detta besök beskriver Vance hur den grönländska befolkningen lidit under dansk misskötsel, medans den danska sidan möter detta resonemang med kritik mot amerikanska expansionsambitioner. Under samma tid på genomgår Grönland ett parlamentsval, där frågan om USA och ökat självstyre står högst på agendan. Det är denna händelseperiod som detta arbete kommer analysera, för att belysa denna händelses maktdimensioner, och för att framföra det grönländska perspektivet och roll i de händelser som sker under denna tid. Detta genom att undersöka grönländska folkets röst och narrativ i relation till denna geopolitiska maktkamp, och hur den potentiellt även används av för att motivera ägandeskapet av ön. Arbetet kommer även granska hur de danska och amerikanska administrationernas retorik kring händelseförloppet kan spegla dessa aktörers syn på Grönland och denna nations roll i konflikten.

Innehållsförteckning:

Inledning.....	4
Frågeställning.....	4
Syfte.....	4
Tidigare Forskning.....	5
Grönlands Historia.....	5
Metod	6
Urval	6
Teoretiska utgångspunkter	6
Narrativ Analys	7
Postkolonial Teori.....	7
Applicering.....	8
Analys.....	8
Det Amerikanska Narrativet	8
Det Danska Narrativet.....	11
Det Grönländska Narrativet	12
Diskussion.....	14
Slutsats.....	16
Referenser:	17

Inledning

Frågeställning

Vad är grönlänningarnas geopolitiska roll i grönländkonflikten?

Syfte

Detta arbete har som målsättning av att belysa den grönländska roll i den geopolitiska maktkamp som sedan januari 2025 pågått mellan den amerikanska administrationen och den danska staten om ägandeskapet av Grönland.

För att nå detta mål kommer de skilda aktörernas resonemang analyseras med hjälp av narrativanalytisk teori. För att erbjuda ytterligare perspektiv kommer denna narrativanalys använda sig av en postkolonial teorilins i värderandet av narrativanalysens resultat. Genom denna analys ämnar arbetet framföra grönlänningarnas roll i denna geopolitiska konflikt, samt undersöka deras möjligheter att engagera sig och påverka den geopolitiska beslutsfattning som påverkar öns framtid. För att nå detta mål kommer arbetet att se över de narrativ som förs av de involverade aktörerna och genom att forma upp vad dessa narrativ presenterar skapa en uppfattning om hur grönlänningarnas faktiska roll och position i konflikten ser ut. För att skapa dessa narrativ kommer arbetet granska uttalanden från de involverade aktörerna, och jämföra dessa med den faktiska situation dessa uttalanden beskriver. Detta möjliggör för en uppfattning om aktörernas narrativvärderingar (Boreus, Bergström, 2018, s225), vilket i sin tur kan användas till att forma en uppfattning om deras agerande samt den faktiska situationen. För att få tillgång till dessa uttalanden kommer arbetet granska medierapportering kring händelsen, där uttalanden från deltagande aktörer framkommer. För att skapa en så neutral bild som möjligt kommer flera skilda medieplattformar användas, och de kommer jämföras med den empiriska data som är tillgänglig. När narrativen sammanställts kommer arbetet att jämföra dessa med varandra samt granska dessa med en postkolonial lins. Detta med syfte att urskönja de maktdynamiker som potentiellt existerar i narrativen.

Arbetet kommer avgränsa sig till rapportering och uttalanden som skedde i samband med vice president J.D Vances planerade besök på Grönland. Detta besök tog plats i samma tid som en omröstning på Grönland. Denna avgränsning görs då det under denna tid framförs skilda narrativ från de deltagande aktörerna, samt dessa narrativs tydliga ställningstaganden i frågor som är relevanta för att besvara arbetets frågeställning. Arbetets slutgiltiga mål blir att framföra den grönländska nationens geopolitiska situation under denna tidsperiod, analysera vilken roll som nationen har i relation till de andra aktörerna samt undersöka vilka möjligheter nationen har att påverka denna geopolitiska situation. Utöver detta mål siktar arbetet även på att skapa en faktisk uppfattning kring de fenomen som påverkar nationens nuvarande och framtida geopolitiska möjligheter.

Tidigare Forskning

En studie kring grönlänningarnas roll i den geopolitiska maktkamp som vid skrivandet av detta arbete fortfarande pågår kan potentiellt ge inblick i hur grönlänningarnas och andra urfolks roll i geopolitiken. Inom postkolonial forskning och studier kring urfolk fokuserar mycket av den existerande forskning på hur dessa grupper agerar inom den statsapparater dessa grupper lever i. Dock saknas det forskning som undersöker den situation som arbetet fokuserar på. Det finns tidigare studier som undersöker minoritetsfolks påverkan på geopolitik, exempelvis en studie skriven av Chris Gibson (Gibson, 2013) som utforskar hur dessa gruppers koppling till territorier kan påverka geopolitik. Däremot saknas forskning kring hur dessa gruppers geopolitiska maktutövning i modern tid, och hur dessa gruppers narrativ fungerar i relation till de andra aktörernas narrativ. Genom att belysa grönlänningarnas roll i det moderna geopolitiska landskapet ämnar detta arbete att öka intresset för detta fenomen, och bidra som inspiration till framtida studier inom ämnet.

Grönlands Historia

Grönland har historiskt varit en dansk koloni sedan mitten av 1700-talet (Jensen, U.Å). Den danska koloniseringens fokus på ön var resursextrahering, och det existerade ett segregerat regelverk för öns invånare. I takt med ökad konvertering och dansk etablering på ön infördes dansk lag i början av 1800-talet (Jensen, U.Å). Som effekt av den danska koloniseringen av ön förändrades de tidigare samhällsstrukturerna, och öns inuitiska invånare blev i allt högre grad beroende av Danmark (Jensen, U.Å). Inuiter exkluderades även ifrån Grönlands administration, vilket frantog urbefolkningens möjligheter att påverka öns styre (Jensen, U.Å). Reformen under sent 1800-tal försökte öppna upp ett ökat delat styre mellan öns danska och grönländska befolkning, men detta nya system misslyckades då grönlänningarnas intressen ofta ignorerades för ekonomisk vinning (Jensen, U.Å). Trots försök från det danska kolonialstyret sker lite utveckling på ön, och Grönlands levnadsstandard är lägre än den levnadsstandard som existerar i resterande danska riket (Sunguri, 2025). Många grönlänningar uppfattar även det danska styret som förtryckande, vilket ökar stöd för självständighet (Sunguri, 2025). 1979 får grönländ ett ökat självstyre, där det grönländska landstinget får ökad autonomi i beslutsfattning (Inatsisartut, UÅ). Viljan för ökad autonomi fortsätter vara stor på ön och det sker en ökad politisk mobilisering för krav på ökade rättigheter för den grönländska befolkningen (Defruit, 2025). Detta då Danmark under denna tid fortfarande utövar stor kontroll över öns styre. Denna mobilisering leder till en reform 2009, där Grönland får ökad autonomi, och möjligheten att rösta om självständighet från danskt styre (Inatsisartut, U.Å). Trots denna reform finns det fortfarande en stor vilja till självständighet på ön, då vissa grönländska röster anser att Danmark fortfarande utövar kontroll över öns möjligheter till självstyre (Descamps, 2023). Januari 2025 uttalar den amerikanska presidenten Donald Trump idén om att hans administration ska "köpa" Grönland, och att

ön skall inkorporeras in i de Förenta staterna, något som orsakar det händelseförlopp som detta arbete undersöker.

Metod

Urval

Det material som kommer undersökas för att få fram de olika aktörernas resonemang är skilda media rapporter samt officiella uttalanden från deltagande aktörer. Urvalet av det material som undersökt motiveras utifrån tillgång, tid och relevans (Esiasson, Gilljam, Oscarsson, Sundell, Towns, Wägnerud, 2024, s49-50).

Med mål att forma en så bred och oberoende representation kring de skilda aktörernas resonemang kommer mediegranskningen innefatta artiklar från flera olika plattformar. Det innebär att källor på engelska, danska samt svenska granskas. Detta urval styrs av arbetets språkresurser, vilket innebär att rapportering och uttalanden på Grönländska ej kommer att analyseras. Då flera av de grönländska rösterna förmedlar sin ståndpunkt både på danska och engelska anser arbetets författare att deras budskap går att tolka och förmedla utan inkluderingen av källor på detta språk.

Källorna värderas även utifrån deras politiska tillhörighet och materialets trovärdighet. Enbart artiklar kopplat till undersökningsområdet kommer användas. Detta urval sker med syftet att isolera analysmaterial som är direkt kopplat till den grönländska frågan, och den tidsperiod som undersöks. Genom detta urval ämnar arbetet undvika att förlora fokus på det ämne som undersöks. Det är exempelvis inte relevant för arbetet med en källa som diskuterar de olika ländernas administration, även om Grönland här skulle nämnas. Detta urval riskerar att utesluta material som kunnat erbjuda ytterligare perspektiv i analysen. Denna risk anses vara acceptabel då inkluderingen av sådant material riskerar att påverka arbetets målsättning, och materialets relevans till frågeställningen. Arbetet kommer även enbart använda sig av uttalanden från involverade aktörer, och inte uttalanden från exempelvis journalister eller andra mediala aktörer. Detta då arbetet ämnar se över de involverade aktörernas narrativ, och inte mediaföretagens tolkningar av dessa.

Teoretiska utgångspunkter

I detta arbete kommer stor del av analysen utgå ifrån ett narrativ analytiskt tillvägagångssätt. För att erbjuda en djupare insikt i denna narrativanalys kommer arbetet även att applicera en postkolonial lins i granskningen av narrativet.

Narrativ Analys

Narrativ Analys är en granskningsmetod som erbjuder ett narrativt perspektiv i granskandet av sociala fenomen. Teorin är baserat på idén att människan är en narrativ varelse, som tolkar händelseförlopp och förmedlar dessa i formen av berättelser (Boreus, Bergström, 2018, s219). Genom studerandet av narrativen aktörer för fram i relation till händelseförloppen de är involverade i, kan man skapa sig en förståelse om aktörernas bakomliggande motiveringar, och förklara varför dessa aktörer agerar som de gör (Boreus, Bergström, 2018, s220-221). Det erbjuder även en möjlighet att förstå hur identiteter skapas och bevaras, samt möjligheten att förstå dessa narrativs förmåga att skapa "mening" (Boreus, Bergström, 2018, s221). Detta genom att se över de strukturer som existerar i de olika aktörernas narrativ. Vanligtvis presenteras dessa narrativ i formen av en "historia" där händelseförloppen struktureras utifrån en historia struktur, med början mitt och slut i beskrivandet av ett händelseförlopp, något som kan skilja sig mellan de olika narrativen (Boreus, Bergström, 2018, s222-223). Genom att dessa händelseförlopp granskas med denna teoretiska lins kan man här framföra och förklara vilka tolkningar av händelserna och hur dessa tolkningar uppfattar händelserna som framkommer i narrativet. När dessa granskas och isoleras, erbjuder dessa fenomen en insikt i narrativets värderingar, och en förståelse kring den världssyn dessa narrativ utgår ifrån (Boreus, Bergström, 2018, s222). Fördelen med denna granskningsmetod hur denna metod erbjuder verktyg till att granska dessa narrativs värdegrund, vilket kan förklara ageranden och erbjuder en förståelse kring hur dessa värderingar styr narrativet och dess tolkning av händelser. Det kan bidra till en djupare insikt i narrativhavarens världssyn, något som bidrar till en ökad förståelse kring händelser och handlingars kontext i relation till denna (Boreus, Bergström, 2018, s222).

Valet av denna analysmetod i arbetet motiverades av dess förmåga att forma en nyanserad tolkning av aktörernas världssyn och version av de händelseförlopp i den konflikt som arbetet undersöker, och potentiellt kan denna metodik erbjuda en insikt i de involverade aktörernas motivation till deras ageranden. Denna insikt är en viktig aspekt i uppfyllelsen av arbetets målsättning. Då ämnet som undersöks är färgat av åsiktsskiljaktigheter, kan denna analysmetod erbjuda en förklaring till de deltagande aktörernas resonemang och agerande, vilket möjliggör för en djupare förståelse i ämnets komplexitet. Det erbjuds här även en möjlighet att förklara varför dessa verklighetsuppfattningar hamnar i konflikt med varandra, då deras uppfattning av händelseförloppet kan vara baserade på skilda verklighetsuppfattningar, vilket bidrar till en ökad nyansering i arbetets resultat. Analysmetoden kan även framföra de individuella aktörernas roll i forandet av det överhängande narrativet (Boreus, Bergström, 2018, s221), något som potentiellt ej framkommer med andra analysmetoder. Individernas roll i forandet av dessa narrativ är relevant för arbetet, då de uttalanden som arbetet granskar i högsta grad kommer ifrån individuella representanter från de involverade nationerna.

Postkolonial Teori

Postkolonial teori är en teori som motsätter sig ett eurocentriskt perspektiv inom forskning, och bidrar till att framföra problematiken med ett sådant perspektiv. Här är fokuset på frågor som etnicitet, kultur och den maktbalans som lever kvar sedan kolonialismen (Baylis, Smith,

Owens, 2023, s12). Den utgår ifrån hur identitet påverkas och påverkar utifrån dessa maktstrukturer. Teorin agerar även som en kritik mot andra teorier där dessa faktorer ej inkluderas, vilket bidrar till att den fungerar som en kritisk granskningsmodell. Denna teori har valts att inkluderas i arbetet utifrån dennes förmåga att belysa dessa tidigare nämnda maktförhållanden, samt en lins som bidrar till granskningen av kultur och identitet (Baylis, Smith, Owens, 2023, s12). Då arbetet har som mål att belysa en minoritetsgrupps roll i global politik erbjuder denna teori en granskningslins som kan bidra till att framföra aspekter av undersökningsmaterialet som kultur, identitet och koloniala maktförhållanden något som blir relevant i analysen av undervisningsämnet. I appliceringen av den postkolonial lins som kommer användas i analysen kommer flera subteorier användas för att tolka och förstå materialet.

Applicering

I analyserandet av den insamlade informationen kommer de ovannämnda teorierna att användas, och materialet kommer att granskas med de teoretiska linser dessa teorier erbjuder. Undersökningsmaterialet kommer att granskas med syftet att framföra den retorik som uppvisar det narrativ som förmedlas. Detta sker genom belysning av värdeladdade ord och uttalanden. Genom att analysera den ordanvändningen som undersökningsmaterialet använder sig av skapas möjligheten att framföra den verklighetsuppfattning författarna förmedlar (Boreus, Bergström, 2018, s225–226).

Bruket av narrativa analysen har som ändamål att belysa den retorik som förs i undersökningsmaterialet, och via det ge oss möjligheten att framföra det narrativ, och den världssyn som uppvisas av de delaktiga aktörerna i detta material. Alltså kommer granskningen av materialet utgå ifrån hur detta material uppvisar detta narrativ. I denna narrativa analys kommer arbetet att granska de ord och “roller” som förs fram i undersökningsmaterialet. Genom denna granskning framkommer möjligheten att framföra aktörernas förhållning till varandra, och den världssyn som styr deras agerande (Boreus, Bergström, 2018, s220).

I händelseförloppsbeskrivningen som existerar i undersökningsmaterialet framkommer även en berättelse om de olika aktörerna, och deras roller. Även dessa “roller” kommer analyseras med en narrativ analytiskt lins. Detta i syfte av att framföra aktörernas syn på deras egen, och de andras roll i händelseförloppet (Boreus, Bergström, 2018 s220-221).

Analys

Det Amerikanska Narrativet

Mycket av det resonemang som kommit från den amerikanska sidan fokuserar på “Hur Danmark har svikit grönlänningarna” (Treene, Liptak, Klein, 2025). De framför en tolkning

av den historiska relation som Grönland och Danmark delat, där de fokuserar på underinvestering och utnyttjande från den danska sidan. I uttalanden från Vance beskrivs även öns säkerhet som problematisk, där Danmarks “misslyckanden” ska ha orsakat en säkerhetsrisk för Grönlands invånare (Treene, Liptak, Klein, 2025). Genom att beskriva situationen i Grönland som problematisk, och fokusera på Danmarks “misslyckanden” formar den amerikanska sidan ett narrativ av en historisk misskötsel av ön och dess invånare, som pågått under det danska styret. Det visar även upp deras narrativs värderingar, där de involverade aktörernas roller och handlingar värderas utifrån den narrativa strukturen (Boreus, Bergström, 2018, s223). Ytterligare uttalanden från den amerikanska administrationen uppvisar detta verklighetsperspektiv:

“Unfortunately, Danish leaders have spent decades mistreating the Greenlandic people, treating them like second class citizens and allowing infrastructure on the island to fall into disrepair.” (Krupa, 2025).

Dessa uttalanden uppvisar den historiska tolkning som de Förenta staterna önskar att förmedla, hur Danmark under lång tid behandlat grönlänningarna som andraklassinvånare, och underinvesterat i Grönland. Här skapas en bild av “början”, den situation som existerat innan narrativets händelseförlopp påbörjats (Boreus, Bergström, 2018, s223). Det är alltså denna situation som Trump administrationen har velat förändra, årtal av misslyckat danskt styre, och en ökad säkerhetsrisk för Grönland. Genom att beskriva det danska misslyckandet skapar det amerikanska narrativet motivering för sitt agerande (Boreus, Bergström, 2018, s232-233). Som ytterligare motivering till ett amerikanskt övertagande beskrivs “säkerhetsmisslyckandet” som en potentiell öppning för amerikanska (och danska) geopolitiska motståndare. Vance beskriver hur Ryssland och Kina önskar utöka sitt inflyttande i området:

“China has gradually increased engagement with Greenland mainly through mining projects, infrastructure development, and scientific research projects. Despite less active engagement right now, China’s long-term goal is to expand access to Greenland’s natural resources, as well as to use the same access as a key strategic foothold for advancing China’s broader and economic aims in the Arctic.” (Krupa, 2025)

“Russia’s interest in Greenland is focused mainly on its proximity to strategically important naval routes between the Arctic and Atlantic Oceans—including for nuclear-armed submarines—and the fact that Greenland hosts a key U.S. military base.” (Krupa, 2025)

Genom uppvisandet av dessa potentiella hot för Grönland och USA skapas ytterligare handlingsmotivering (Boreus, Bergström, 2018, s235-327). Det skapar även en bild över hur detta narrativ beskriver Trump administrationens roll i narrativberättelsen. Införskaffningen av Grönland motiveras utifrån den uppvisade problematiken, där USA stoppar det danska förtrycket, och skyddar grönlänningarna från dessa yttre fiender, något som det amerikanska perspektivet Danmark har misslyckats med att skydda dem ifrån. I det amerikanska narrativet framförs de grönländska invånarna som “andra klass invånare” (Krupa, 2025) och som en utsatt grupp som är i behov av amerikansk skydd.

Narrativets beskrivning av hur detta skydd kommer att implementeras är dock ottydligt. Vance beskriver exempelvis hur Grönlands framtid kommer utgå ifrån öbornas egna önskningar:

“Yes, the people of Greenland are going to have self-determination. We hope that they choose to partner with the US because we’re the only nation on earth that will respect their sovereignty and respect their security, because their security is very much our security,” (Treene, Liptak, Klein, 2025)

Denna retorik beskriver en verklighetsbild där USA önskar att agera som en upprätthållare av självstyre och öns suveränitet. Det är inte ett maktövertagande där danskt styre byts ut mot ett amerikanskt, utan den nya relationen beskrivs som ett säkerhetspartnerskap. Det amerikanska narrativet uppvisar här en vilja att hjälpa Grönland ta sig ifrån det danska styret, och hjälpa dem öka sin säkerhet, för att skydda mot deras gemensamma geopolitiska motståndare.

Samma dag som Vance talar om Grönlands suveränitet och självbestämmelse, kommer han med uttalanden som uppvisar en annan bild av situationen:

“I think Greenland understands that the United States should own it.” He added: “And if Denmark and the EU don’t understand it, we have to explain it to them. We need Greenland. Very importantly, for international security, we have to have Greenland.” (The Guardian, 2025).

I detta uttalande framkommer en annan version av Trump administrationens önskningar. Likt tidigare i narrativet beskrivs Grönlands säkerhetssituation som ett hot mot de Förenta staternas intressen, men denna gång försvinner idén om grönländsk suveränitet. Denna ändring i narrativet kan bero på Vances publik när uttalandet sker, där narrativet anpassas till åhörarna (Boreus, Bergström, 2018, 236). Men dessa skilda uttalanden problematiserar idén som framförs i det amerikanska narrativet, nämligen att de Förenta staterna agerar utefter grönlänningarnas intressen. En amerikansk annektering skulle gå emot grönlänningarnas egna önskningar, något som framkom i en omröstning tidigare under året (Mikealsson, 2025). Detta resonemang, att USA skulle annektera Grönland, och att detta skulle ske för “deras eget bästa” går i linje med det politiska agerande som utforskats i den postkoloniala international relations teorin (Baylis, Smith, Owens, 2023, s173-174). Teorin beskriver hur västerländska nationer kan använda sig av en värdesyn som baserats på tidigare kolonialistiska idéer, nämligen idén av att västvärldens “civiliserande” effekt på de nationer och kulturer de tidigare styrt över (Baylis, Smith, Owens, 2023, s174). Genom Vances uttalanden om hur ett Grönland under danskt styre blivit “outvecklat” och att Grönland befinner sig i behov att skydd, och hur Trump administrationens styre hade räddat Grönland från denna situation uppvisar det amerikanska narrativet en liknande världssyn med den västfixerade syn som beskrivs i international relations teorin (Baylis, Smith, Owens, 2023, s173-174). Även teorins beskrivning över det västfokuserade perspektivet, där narrativets fokus enbart ser på västerländska länder, och enbart inkluderar länder utanför denna definition ifall dessa länder skulle in i det västerländska landets intressesfär (Baylis, Smith, Owens, 2023, s174). Utifrån Vance och den amerikanska administrationens uttalanden kan ett liknande fenomen urskönjas, då deras intresse för Grönlands situation sker samtidigt som en amerikansk önskan att expandera i Arktis.

Det Danska Narrativet

Danmarks narrativ kring händelseförloppet grundar sig på idén av Grönland som en del av den danska nationen. Detta utgör detta narrativs version av "början" (Boreus, Bergström, 2018, s223). Den initierande händelsen, USA:s försök att införskaffa Grönland beskrivs här som en attack mot den danska staten, något som kan ses i uttalanden från Danmarks statsminister Mette Fredriksen sådana:

"When you demand to take over a part of... Denmark's territory, when we are met by pressure and by threats from our closest ally, what are we to believe in, about the country that we have admired for so many years?" (Khalil, 2025)

I detta uttalande beskrivs Grönland som en del av danskt territorium. De amerikanska handlingarna och uttalandena beskrivs här som en attack mot Danmark, och visar på hur det danska narrativet beskriver händelseförloppet. Vances uttalanden om dansk misskötsel bemöts ej, utan narrativets fokuserar på den amerikanska "attacken", och Grönland nämns enbart när nationen uppvisat stöd för det danska narrativet.

Under den tid som detta arbete undersöker försöker även Danmark visa en enad front med Grönland. Genom denna gemensamma front uppvisas det danska narrativets version av händelseförloppet, då det uppvisar Danmark och Grönland som en gemensam entitet. Exempel på hur detta uppvisas kan ses i Fredriksens svar till den amerikanska administrationen:

"Hvis I gerne vil være mere til stede i Grønland, så er Grønland og Danmark klar til det. Hvis I gerne vil styrke sikkerheden i Arktis, som vi gerne vil, så lad os gøre det sammen, siger hun henvendt til USA." (Lillelund, 2025)

Fredriksens uttalanden uppvisar här att enligt dem är Danmark och Grönlands intressen sammankopplade, och hur det önskas ett samarbete med den amerikanska sidan. Det danska narrativet beskriver Danmarks roll i konflikten som defensiv och samarbetsvillig, medans de Förenta staterna är aggressorn. Det uppvisar detta narrativs värdering av händelseförloppet, och hur de olika aktörernas roller värderas (Boreus, Bergström, 2018, s224-225). Det danska narrativet beskriver det amerikanska agerandet som ett svek mot Danmark. Fredriksen bemöter ett av vice president Vances uttalanden om Danmarks "misslyckanden" med att beskriva hur Danmark tidigare stött de Förenta staterna genom dansk involvering i konflikterna i Irak och Afghanistan, och beskriver deras diplomatiska historia:

"For many years, we have stood by the Americans in very difficult situations" (The Guardian, 2025)

Återigen visar uttalanden ifrån den danska sidan på deras narrativa version av händelseförloppet, hur de varit nära USA politiskt, och hur de Förenta staterna svikit Danmark, trots deras tidigare samarbete, genom amerikansk involvering i Grönland. Återigen uppvisar det danska narrativet deras tolkning av situationen, där de amerikanska handlingarna

representeras som en attack mot Danmark, och dansk suveränitet. Att Grönland skulle vara en självständig aktör saknas i detta narrativ, då Grönland upprepande gånger beskrivs som en del av den danska nationen. Det officiella ställningstagandet från dansk sida kan sammanfattas i ett av Fredriksens uttalanden:

“Denmark will not give up Greenland to the US” (Khalil, 2025).

Detta uttalande uppvisar Danmarks position i händelsenarrativet, Grönland tillhör Danmark, och beslutet kring Grönlands framtid ligger hos dem. I de danska källor som undersökts i detta arbete saknas det diskurs kring Grönlands självständighet, och som nämnts tidigare i texten nämns grönländska intressen enbart när dessa går i linje med det danska narrativet. Detta då Grönland länge varit en dansk koloni, och det danska narrativet visar på att det fortfarande finns en uppfattning av ägandeskap. Det finns en problematisk politisk relation mellan urfolk och staterna som koloniserat deras område, där det kan vara svårtydligt huruvida deras politiska relation är inhemsk eller “internationell” (Baylis, Smith, Owens, 2023, s173). Grönland och Danmarks relation uppvisar denna problematik. Grönland är officiellt ett autonomt territorium tillhörande den danska staten. Men då Grönland har ett eget parlament, med en lagstiftande församling (Inatsisartut, 2025) är deras position i denna situation oklar. Här menar denna studie att deras relation kan beskrivas som internationell, något som går emot det danska narrativets ställningstagande. Grönlands befolkning har även uppvisat ett starkt intresse av självständighet från Danmark (Lukiv, Kirby, 2025). Dessa faktorer går emot Danmarks version av händelseförloppet, och komplicerar det danska narrativets beskrivning av situationen och händelseförloppet. Det visar även hur den danska administrationens värderingar påverkar narrativet i högre utsträckning, än den objektiva situationen på Grönland (Boreus, Bergström, 2018, s223).

Det Grönländska Narrativet

Det Grönländska narrativet som förts före J.D Vances besök på ön uppvisar en tydlig vilja till självstyre, och en ovilja att bli en del av de Förenta staterna. Detta ställningstagande kan exempelvis ses i en opinionsundersökning från Grönland, som visar att 85% av öns befolkning är emot en amerikansk annektering (Bryant, Rankin, 2025). Denna undersökning, kombinerat med flera demonstrationer inför Vances besök på ett starkt motstånd mot det amerikanska agerandet (Bryant, 2025). Men för att få en insikt i det grönländska narrativet stöter arbetet här på en representations problematik. Det saknas en enhetlig representant av det grönländska narrativet i medias rapportering om Grönlands situation. Där både den amerikanska administrationen, och den danska staten framför ett enat narrativ, vilket möjliggör för en tydlig narrativ tolkning saknas denna enighet hos de Grönländska aktörerna i medias rapporteringen. Denna problematik försvårar skapandet av det grönländska narrativet, då flera antaganden kan behövas ta utifrån skilda aktörers uttalanden. Trots denna problematik kommer arbetet försöka att urskönja en uppfattning kring de narrativa aspekter som de skilda aktörerna verkar dela, och via det framföra en sammanfattning av dessa som det grönländska narrativet. Detta genom att delvis utgå ifrån det tidigare narrativ som förts fram av de grönländska aktörerna, samt agerande från öns befolkning. Denna kompromiss

genomförs då arbetet anser det är viktigt att föra fram deras röst, och forma en uppfattning av deras version av händelserna.

Ett exempel på hur det Grönländska narrativet ser på sin relation till den danska staten framkommer från ett uttalande av det socialdemokratiska Siumuts partisekreterare Ole Aggo Markussen 2 år före Vances besök.

“Nationen som koncept så som det definierades när Grönland slutade vara en koloni skulle vara nonsens i dag. Även Frankrike är beroende av EU. Vår union med Danmark är som ett tvångsäktenskap: frun har velat ha skilsmässa i 45 år maken säger att hon kan gå när hon vill, men att han kommer att behålla alla pengarna. En stor del av vår värdekedja ligger utanför Grönland. Fisken vi fångar här hanteras i Danmark, till exempel.” (Descamps, 2023)

I detta uttalande framkommer det grönländska narrativets syn på den danska relationen. I uttalanden framkommer även fenomen som beskrivs i den postkoloniala beroendeteorin. Denna teori beskriver hur en tidigare kolonimakt format en ekonomisk relation med ett land som tidigare varit deras koloni, där detta land är i en ekonomisk beroende situation till den tidigare kolonimakten. Genom att utnyttja detta beroendeförhållande kan den koloniserande aktören fortsätta utöva inflyttande över sin forna koloni (Baylis, Smith, Owens, 2023, s168). Då detta förhållande framkommer i den retorik som förs från grönländska aktörer ger det en inblick i hur det grönländska narrativet uppfattar öns relation med Danmark.

Denna vilja av frigörelse från Danmark uppvisas även i uttalande från Pele Broberg, ordförande för självständighetspartiet Naleraq

“Uppmärksamheten kring Grönland gör i alla fall att det händer något, och att folk börjar förstå att Danmark inte nödvändigtvis är den här stora välgöraren” (Mikealsson, 2025)

Utifrån uttalanden som detta framkommer en positiv syn på det amerikanska agerandet, då det fört Grönlands situation “Fram i rampljuset”. Denna syn är dock inte enhetlig, då det samtidigt finns ett starkt motstånd mot Trump administrationens agerande. Ett uttalande från Jens-Frederik Nielsen, partiledare för Demokraatit beskriver den amerikanska administrationens retorik som

“A threat to our political independence” (Weizman, 2025).

Samma månad som Vance planerar sitt besök till ön sker ett parlamentsval på ön, där frågan om självständighet är i huvudfokus (Mikealsson, 2025). Mycket av det narrativ som framkommer under denna valrörelse går även i denna linje, där en vilja att avlägsna landet från danskt styre och samtidigt undvika att landet blir en del av de Förenta staterna framkommer (Mikealsson, 2025). Denna vilja av grönländsk självständighet, och frihet i hantering av landets utrikespolitik kan ses i ett uttalande från Jens-Frederik Nielsen.

"Greenland needs us to stand together in a time of great interest from outside, there is a need for unity, so we will enter into negotiations with everyone." (Lukiv, Kirby, 2025)

I detta uttalande framför även Nielsen en vilja av solidaritet mellan de grönländska partierna i frågan. Då denna idé av grönländsk solidaritet framkommer från flera tal grönländska aktörer uppvisar det en ökad enighet i det grönländska narrativet, vilket möjliggör för en ökad trovärdighet i detta antagande. Denna idé av självständighet, och uppvisande av en nyskapad

solidaritet kan ses i ett officiellt pressuttalande från den grönländska regeringen, signerat av alla de partierna som är invalda i parlamentet.

" Vi - alle partiformænd - kan ikke acceptere de gentagne udtalelser om annektering og kontrol med Grønland. Vi finder som partiformænd denne adfærd uacceptabel over for venner og allierede i en forsvarsalliance.

Vi, som lederne af samtlige partier i Inatsisartut i Grønland, skal understrege at Grønland fortsætter arbejdet for Grønland, der allerede pågår gennem diplomatiske kanaler i henhold til internationale love og regler. Vi står alle bag denne indsats og tager skarp afstand fra forsøg på skabelse af splid. Grønland er ét land, som vil alle står bag." (Naalakkersuisut, 2025)

Det grönländska narrativet framför här idén av grönländsk enighet, samt en gemensam vilja av självbestämmande. Detta narrativ uppvisar även en vilja av en ökad avkolonisering, då narrativets retorik uppvisar en enighet i uppfattningen om relationen till Danmark, samt starkt motstånd från utökat amerikanskt inflyttande. Från det material som undersökts verkar det ske en förändring grönländska narrativet efter detta parlament val. Fokuset skiftar från opposition till det danska styret och detta bytts ut mot ett ökat narrativ om motstånd till det amerikanska agerandet.

Diskussion

Utifrån den narrativa analysen av de amerikanska, danska och grönländska perspektiven på Grönlands "situation" framkommer dessa aktörers narrativa värderingar, och den verklighetsuppfattning som dessa narrativ utgår ifrån (Boreus, Bergström, 2018, s224-225). Det framkommer en diskrepans mellan dessa narrativs beskrivningar av situationen, och handlingar som utförs. Ett exempel på denna diskrepans kan ses i synen på Grönland som en nation, då det danska narrativet framför ön som ett autonomt territorium tillhörande den danska staten (BBC, 2025), en uppfattning som motsäger den grönländska idén av att vara en nation som existerar under dansk kontroll (Descamps, 2023). Denna diskrepans mellan narrativens uppfattningar om situationen belyser den problematiska roll som grönlänningarna får i denna geopolitiska konflikt. Trots viljan av ett ökat självstyre som genomsyrar det grönländska narrativet, och uppvisar hur denna önskan delas av merparten av öns befolkning, ignoreras denna önskan av Danmark och Trump administrationen. Detta framkommer utifrån dessa aktörers narrativ, där båda USA och Danmark ser ön som en del av deras intressesfär, något som prioriteras högre än öbefolkningens egna önskningar. Dessa narrativ uppvisar en västcentrerad värdegrund (Baylis, Smith, Owens, 2023, s170) och grönlänningarnas intressen nämns enbart då dessa kan integreras in i dessa länders existerande narrativ. Denna värdegrund kan ses i vice president J.D Vances uttalanden om den danska misskötseln (Yang, 2025) och när Fredriksen talar för både Danmark och Grönland (Lillelund, 2025). Det visar att Danmark och de Förenta staterna är medvetna om grönlänningarnas perspektiv och önskningar, men att dessa enbart representeras ifall det gynnar den situations uppfattning dessa länders narrativ presenterar. Genom att använda sig av grönlänningarnas narrativ på detta sätt kan dessa aktörer motivera sitt agerande, då inslag tagna ifrån det grönländska

narrativet kan agera legitimerande. Enligt den postkoloniala diskurs analys teorin (Baylis, Smith, Owens, 2023, s174) används detta tillvägagångssätt av "västerländska" stater för att sanitera deras geopolitiska agerande, då genom att presentera inslag från den exploaterade gruppens perspektiv kan dessa stater skapa en bild av att deras agerande fungerar för denna grupp "bästa". Denna metodik framkommer även i den media rapportering som arbetet har undersökt. Denna problematik nämndes i analysen kring det grönländska perspektivet, då få av grönländska aktörers uttalanden framkommer i media rapporteringen. När de framkommer presenteras dessa i relation till det danska eller amerikanska narrativet. Då det saknas en tydlig representation av det grönländska narrativet i den geopolitiska debatten, samt i den media rapportering som skett kring fallet visar det på en problematik för grönlänningarna att göra sin röst hörd. Denna svårighet att delta i debatten försvårar för denna grupp att delta i den geopolitiska sfären, och minskar grönlänningarnas möjligheter att påverka beslutsfattning som påverkar dem. Den minskade påverkningsförmågan kombinerat med deras beroendeställning till den danska staten försvårar nationens möjligheter att uppnå sitt mål att avkolonisera ön (Baylis, Smith, Owens, 2023, s175).

Utifrån narrativens värderingar framkommer även hur den danska och amerikanska administrationen ser på grönlänningarnas roll i relation till dem själva. Likt det som beskrivs i international relations teorin (Baylis, Smith, Owens, 2023, s173) där stater och nationer utanför den "västerländska" sfären enbart uppmärksammas ifall dessa faller in i dessa nationers intresseområden uppmärksammas den grönländska situationen enbart i relation till dessa administrationers mål. Detta kan exempelvis utronas från J.D Vances uttalanden om att "USA måste ha Grönland" (The Guardian, 2025). Trump administrationen har inte engagerat sig aktivt i Grönlands välbefinnande före idén av att ön skall införskaffas. Liknande är det från danskt håll, vilket framkommer från det grönländska narrativets uppfattning om dansk misskötsel av ön (Mikealsson, 2025). Genom det danska och amerikanska agerande väcks därför frågan om hur trovärdigt detta uppvisade intresse för grönlänningarna faktiskt är. Agerandet uppvisar tvärtom en värdesyn som påminner om en neokolonialistisk syn på ön och dess befolkning (Baylis, Smith, Owens, 2023, s169). Den kolonialistiska värdesynen framkommer ifrån båda narrativ, men kan ses tydligast i det danska narrativet. Det danska narrativet presenterar tydligt att administrationen anser Grönland är danskt (Khalil, 2025), och idén av Grönland som en självstyrande identitet saknas i detta narrativ. Danmarks politiska relation med Grönland framkommer även som ett nationellt förhållande, trots att Grönlands officiella status är självstyrande. Detta kan ses när det danska narrativet beskriver Trump administrationens agerande som en attack mot Danmark, och den danska nationen (The Guardian, 2025). Den danska idén av Grönland som en intern del av Danmark visar här på den problematik som beskrivs i international relations teorin, ifall den politiska relationen mellan urinvånare och den tidigare koloniserande staten skall anses vara intern, eller internationell (Baylis, Smith, Owens, 2023, s173). Då det danska narrativet uppvisar synen att relationen är intern, komplicerar det idén om grönländskt självstyre (Baylis, Smith, Owens, 2023, s173). Denna problematik framkommer ifrån det grönländska narrativet, exempelvis uttalanden som kritiserar att Danmark fortfarande utövar kontroll över ön, trots självstyret (Descamps, 2023). Den danska kontrollen över Grönlands ekonomi försvårar öns möjligheter till att agera självständigt, då öns beroende position till Danmark minskar möjligheterna till agerande som skulle gå emot danska intressen (Baylis, Smith, Owens,

2023, s168-169). Denna kontroll påverkar Grönlands möjligheter att agera i geopolitiken, något som även framkommer i det grönländska narrativet, där Grönland önskar ett ökat ekonomiskt samarbete med de Förenta staterna.

Slutsats

Från den narrativa analysen av de involverade aktörernas uttalanden och ställningstagande framkommer det fenomen som tillåter arbetet att analysera grönlänningarnas roll i geopolitiken. Analysen visar på den problematik denna grupp möter när de försöker utöka sitt geopolitiska inflyttande. Denna problematik består av både politisk, och narrativ representation. Som nämnts i arbetet framställs inte det grönländska narrativet i medias rapportering om situationen, såvida det inte relaterar till de andra aktörernas narrativ. Då grönlänningarnas narrativ saknar den plattform som både Danmark och USA besitter, försvinner mycket av deras resonemang från diskursen om fallet. Utifrån den rapportering som undersöks framställs denna geopolitiska konflikt som en kamp mellan Danmark och de Förenta staterna, trots att frågan kretsar om Grönlands framtid. Fallet presenteras likt en kolonial konflikt, och inte som en konflikt om suveränitet, vilket framkommer utifrån både amerikanska (The Guardian, 2025) och danska uttalanden (Khalil, 2025). Denna representativa problematik leder till att den grönlänningarna blir tvungna att sammankoppla sin målsättning med de andra aktörerna. Då både Danmark och USA visar på en vilja att utöva kontroll över ön försvårar det Grönlands möjligheter i genomförandet av den önskade avkoloniseringen (Baylis, Smith, Owens, 2023, s175-176). Som en effekt av den amerikanska involveringen har även frågan om Grönländsk självständighet gått från en intern fråga, till en geopolitisk. Detta kan uppmärksammas i USA:s retorik kring öns situation, där man använder viljan till självständighet som en motivering för deras agerande.

Då grönlänningarna saknar en geopolitisk plattform leder detta agerande från USA och Danmark till att den grönländska befolkningens vilja används för att motivera dessa nationers agerande, något som försvårar nationens möjligheter att föra en självständig geopolitisk retorik (Baylis, Smith, Owens, 2023, s174). Detta bidrar även till att försvaga nationens möjligheter att agera utan hjälp av en av de andra aktörerna, vilket ytterligare minskar grönlänningarnas möjlighet att delta i den geopolitiska diskursen.

Det danska narrativet visar även på deras syn på Grönländsk suveränitet. Då Danmark istället för Grönland framförs som ledande aktör, utövar landet en stor kontroll över öns framtid. Denna relation visar på den hur svag den grönländska nationens politiska makt i den geopolitiska sfären är i relation till de andra nationerna. Samtidigt försvårar den danska kontrollen för öns möjligheter att utöka sitt geopolitiska inflyttande, då Grönlands möjligheter att frigöra sig från den ekonomiskt beroende relationen har till Danmark (Baylis, Smith, Owens, 2023, s168).

Trots dessa problem som försvårar för Grönlands möjligheter till ett ökat geopolitiskt inflyttande, framkommer det från det material som undersökts att nationen upplever en ökad enighet som effekt av konflikten. (Naalakkersuisut, 2025). Då alla de invalda partierna i det grönländska partiet har enats i sin vilja om självständighet, och arbetar mot ett gemensamt mål, så ökar deras möjligheter att framföra sin röst ut till det internationella samhället. Viljan

av självbestämmande, inte bara på ön utan även på den geopolitiska plattformen kan leda till att befolkningens geopolitiska makt kan öka i framtiden (Lukiv, Kirby, 2025). Ifall Grönland lyckas med sina planer att utöka sitt ekonomiska beroende till Danmark, och denna enade målsättning fortsätter finns det en chans att nationens önskan om självständighet kan genomföras, och att landet förskaffar sig utökade möjligheter att besitta ökad geopolitisk makt. Nationens ökade enighet som effekt av konflikten beskrivs av Nielsen:

“So let’s cool our nerves and maintain our common goal of showing the outside world that our country is not a commodity, and that we have sovereignty over the country, which must be respected and no one can take it away from us.” (Bryant, 2025)

Referenser:

Böcker och studier:

J, Baylis, S, Smith, P, Owens, 2023, *The globalization of World Politics, an introduction to international relations*. Oxford University Press

K, Boreus, G, Bergström. 2018. *Textens mening och makt*. Studentlitteratur AB

P, Esiasson, M, Gilljam, H, Oscarsson, A, Sundell, A, Towns, L, Wägerud, 2024, *Metodpraktikan, Konsten att studera människor, organisationer och samhällen*. Nordstedts Juridik

C, Gibson. 2013. *Indigenous Geopolitics*. Routledge.

Artiklar:

M, Bryant, J, Rankin. 28/01/2025 *New opinion poll shows 85% of Greenlanders do not want to join US*. The Guardian. <https://www.theguardian.com/world/2025/jan/28/85-of-greenlanders-do-not-want-to-join-us-says-new-poll>

P, Descamps. 03/2025. *Greenland is not for sale*. Le Monde diplomatique. <https://mondediplo.com/2023/03/09greenland>

Guardian staff and agency. 29/3/2025. *Denmark hits back at 'tone' of US vice-president's criticism over Greenland*. The Guardian. <https://www.theguardian.com/world/2025/mar/29/denmark-hits-back-at-tone-of-us-vice-presidents-criticism-over-greenland>

Inatsisartut. Datum källan tagits: 23/05/2025. *About Inatsisartut*. Inatsisartut. <https://ina.gl/en/about-inatsisartut/>

M, Jensen. U.Å. *The colonial period until the war years*. Trap Greenland. <https://trap.gl/en/historie/the-colonial-period-until-the-war-years/>

J, Mikealsson. 11/03/2025. *Grönland går till val – fokus på självständighet*. Svenska Dagbladet. <https://www.svd.se/a/4Bgzww/ Gronland-gar-till-val-fokus-pa-sjalvstandighet>

M, Bryant. 24/3/2025. *Anger in Greenland over Usha Vance and Mike Waltz's planned visit this week*. The Guardian. <https://www.theguardian.com/world/2025/mar/24/greenland-usha-vance-mike-waltz-visit-anger>

H, Khalil. 4/4/2025. *Denmark and Greenland show united front against US 'annexation' threats*. BBC <https://www.bbc.com/news/articles/cr4nlgwzy6qo>

J,Krupa. 28/03/2025. *JD Vance says Denmark 'has not done a good job by the people of Greenland' – as it happened*. The Guardian. <https://www.theguardian.com/world/live/2025/mar/28/greenland-jd-vance-europe-ukraine-russia-latest-news-updates?filterKeyEvents=false&page=with%3Ablock-67e6a1348f08167d07b33cba>

B, Lillelund. 4/4/2025. *Vance slår fast: USA skal have Grönland*. Extra Bladet. <https://ekstrabladet.dk/nyheder/Udland/vance-slaar-fast-usa-skal-have-groenland/10578252>

J, Lukiv, P Kirby. 12/03/2025. *Greenland's opposition wins election dominated by independence and Trump*. BBC. <https://www.bbc.com/news/articles/cx2r3d0r8z0o>

Naalakkersuisut. 14/03/2025. *Pressemeddelelse Naalakkersuisut*. https://naalakkersuisut.gl/Nyheder/2025/03/1403_udtalelse?sc_lang=da

M, Sunguri. 26/01/2025. Greenland and Denmark: A short history. Last week in Denmark.
<https://lwid.dk/greenland-and-denmark-a-short-history/>

A, Treene, K, Liptak, B, Klein, 28/03/2025 *JD Vance accuses Denmark of neglecting Greenland, makes highest-profile case for US control of the island.* CNN.
<https://edition.cnn.com/2025/03/27/politics/vances-greenland-trip-trump/index.html?embed=true>

I, Vock. 24/3/2025. *Why does Trump want Greenland and what do its people think?* BBC.
<https://www.bbc.com/news/articles/c74x4m71pmjo>

J. Weizman. 12/03/2025. *Greenlanders say no to Trump as rare earths loom over coalition talks.* Politico <https://www.politico.eu/article/greenlanders-say-no-donald-trump-key-election-independence/>